

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra hudební výchovy

ERRATA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Sternenhoch – opera Ivana Achera

Sternenhoch – opera by Ivan Acher

Eliška Kejkličková

Vedoucí práce: MgA. Jiřina Marešová, Ph.D.
Studijní program: Specializace v pedagogice
Studijní obor: B D – HV

23.01.2023

Errata teoretické části bakalářské práce – oprava chyb v textu

Str. 8/ř. 13

Chybně: Aby bylo možné doložit všechna předchozí tvrzení, bude neopomenutelnou součástí této práce podrobná analýza jednotlivých árií a obrazů. Práce tedy bude

reflektovat dění na scéně, jeho sepětí s hudební strukturou, analýzu hudebního průběhu ve všech významových polohách a odstínech, konkrétní hlasové i instrumentální projevy všech zúčastněných v jednotlivých áriích a bude analyzovat hudební podobnost s literární složkou Klímovy předlohy. Veškeré popisované jevy budou dokumentovány v přílohách této práce. Přílohy budou obsahovat krátké úseky partitury opery *Sternenhoch*, které jsou v práci uvedeny se schválením Ivana Achera. Partitura nebude přiložena v kompletní podobě, protože se jedná o stále uváděnou inscenaci žijícího autora a podléhá autorským právům.

Správně: Aby bylo možné doložit všechna předchozí tvrzení, bude neopomenutelnou součástí této práce podrobná analýza jednotlivých árií a obrazů. Práce si tedy klade za cíl analyzovat a reflektovat dění na scéně, jeho sepětí s hudební strukturou díla, provést analýzu hudebního průběhu ve všech významových polohách a odstínech, popsat konkrétní hlasové i instrumentální projevy všech zúčastněných v jednotlivých áriích a komparovat hudební podobnost s literární složkou Klímovy předlohy. Veškeré popisované jevy budou dokumentovány v přílohách této práce. Přílohy budou obsahovat krátké úseky partitury opery *Sternenhoch*, které jsou v práci uvedeny se schválením Ivana Achera. Partitura nebude přiložena v kompletní podobě, protože se jedná o stále uváděnou inscenaci žijícího autora a podléhá autorským právům.

Str. 10/ ř. 7

Chybně: Jeho pozornost zaujaly počítače Silicon Graphics, které Technická univerzita v Liberci na konci 90. let zakoupila, a hlavně jejich operační systém, který obsahoval obsahoval funkci, která umožňovala nahrávání zvukových nahrávek.

Správně: Jeho pozornost zaujaly počítače Silicon Graphics, které Technická univerzita v Liberci na konci 90. let zakoupila, a hlavně jejich operační systém, který obsahoval funkci, která umožňovala nahrávání zvukových stop.

Str. 11/ř. 15

Chybně: V rozhovoru, který je uveden přímo v divadelním programu, vzpomíná a popisuje čas, ve kterém se s dílem Ladislava Klímy setkal: “...*Byl to jeden z nejtemnějších a v paměti nejživějších víkendů. V kulisách rozeklaných skal nad*

vodopádem Černého potoka fungovala četba *Sternenhocha* ve spacáku jako film s dobře vybranými lokacemi...“.

Správně: V rozhovoru, který je uveden přímo v divadelním programu¹, vzpomíná a popisuje čas, ve kterém se s dílem Ladislava Klímy setkal: „...Byl to jeden z nejtemnějších a v paměti nejživějších víkendů. V kulisách rozeklaných skal nad vodopádem Černého potoka fungovala četba *Sternenhocha* ve spacáku jako film s dobře vybranými lokacemi...“.

Str. 12/ ř. 12

Chybně: Jeho aranže a přístupy k instrumentaci jsou v některých případech překvapivé. Při komponování opouští klaviaturu a zaměřuje se i na ostatní části jeho stavby.

Správně: Jeho aranže a přístupy k instrumentaci jsou v některých případech překvapivé. Při komponování opouští klaviaturu a zaměřuje se i na ostatní části klavíru a využívá je jako perkuse.

Str. 15/ř. 21

Chybně: Vztah ke grotesknímu romanetu *Utrpení knížete Sternenhocha* má i pěvkyně Vanda Šípková, která v opeře Ivana Achera ztvárňuje postavu Helgy. Zúčastnila se a zapěla při pietním aktu k 90. výročí úmrtí Ladislava Klímy.² Při osobním rozhovoru uvedla, že pozváním byla velmi poctěna a ráda se této akce účastnila.³

Tento odstavec přesunuji do kapitoly 3.1 Inscenační tým, str. 19. Tento odstavec bude navazovat na větu: „Dále výběr Vandy Šípkové vychází ze zkušeností na předchozích spolupracích.“⁴

Str. 16/ ř.

¹BLACHUT, Beno. *Ivan Acher – Sternenhoch*. Divadelní program. Opera Národního divadla v Praze, premiéra 7.4.2018. Praha: Národní divadlo, 2018. ISBN 978-80-7258-631-8. s. 11

²ČUMBA, Ladislav. *OPERNÍ HLÍDKA: NÁROD SOBĚ? KLÍMA REDIVIVUS!* [online]. 2018 [cit. 2022-11-19]. Dostupné z: <https://art.ceskatelevize.cz/inside/operni-hlidka-narod-sobe-klima-redivivus-sRYqs>

³ŠÍPKOVÁ, Vanda, operní pěvkyně [ústní sdělení]. Praha, 11.11.2022

⁴Např. operní dílo kratšího rozsahu – árie Lišky Patrikejevny v *Opričnikovi* (režie: Kamila Polívková, prem.: 2013) nebo Vévodkyně a kuchařka (režie: Kamila Polívková, prem.: 2015)

Chybně: Výraznou změnou je závěr představení, který na rozdíl od předlohy, která je výrazná, expresivní a vystupňovaně tragická, nechává opera význam závěrečné scény na divákovi a jeho představivosti.

Správně: Výraznou změnou je **závěrečná scéna představení, která je v opeře odlišná od předlohy. V předloze autor Ladislav Klíma tragicky vystupňuje děj, zatímco v opeře je závěr nevyříčen a Ivan Acher ho ponechává na divákovi a jeho představivosti.**

Str. 21/ř. 1

Chybně: Muzikanti, kteří jsou v průběhu inscenace na jevišti a figurují živě jsou:

Správně: Muzikanti, kteří jsou v průběhu inscenace na jevišti a figurují živě:

Str. 23/ř. 9

Chybně: Kuhmist předá Sternenhochovi kouzelný ořech uprostřed reje, kdy šlíl i dirigent a nápověda.

Správně: Kuhmist předá Sternenhochovi kouzelný ořech uprostřed reje, **při kterém je v umělecké extázi („šlíl“)**⁵ dirigent a nápověda.

Str. 26/ ř.

Chybně: Sternenhoch přirovnává Kuhmist k panně Marii a zpívá větu z modlitby Zdravas Maria: „*Benata vi estas inter la viriloj...*“ („*Požehnaná ty mezi ženami!...*“).⁶

Správně: Sternenhoch přirovnává Kuhmist k **Panně Marii** a zpívá větu z modlitby Zdravas Maria: „*Benata vi estas inter la viriloj...*“ („*Požehnaná ty mezi ženami!...*“).⁷

Str. 29/ř. 18

Chybně: Árie graduje melodicky čím dál vyššími tóny, zejména ve smyčcových nástrojích.

---

⁵ BLACHUT, Beno. Ivan Acher – Sternenhoch. Divadelní program. Opera Národního divadla v Praze, premiéra 7.4.2018. Praha: Národní divadlo, 2018. ISBN 978-80-7258-631-8. s.32

⁶ BLACHUT, Beno. *Ivan Acher – Sternenhoch*. Divadelní program. Praha: Národní divadlo, 2018. s. 43

⁷ BLACHUT, Beno. *Ivan Acher – Sternenhoch*. Divadelní program. Praha: Národní divadlo, 2018. s. 43

Správně: Árie graduje melodicky, tedy čím dál vyššími tóny, a to zejména ve smyčcových nástrojích.

Str. 29/ř. 21

Chybně: Do vrcholného tónu Helgy zaznívá hlas ze záznamu, který zpívá a podtrhuje atmosféru.

Správně: Do vrcholu fráze, kterou zpívá Helga, zaznívá hlas ze záznamu. Tento hlas významně podtrhuje atmosféru.

Str. 32/ř. 1

Chybně: Sólistou je kníže Sternenhoch, který nastupuje v intervalu malé septimy.

Správně: Sólistou je kníže Sternenhoch, jehož melodická fráze na tomto místě začíná nečekaně – intervalem malé septimy.

Str. 33/ř. 1

Chybně: Celá plocha obsahuje ještě závěrečnou gradaci, kde notorický pohyb přebírá viola.

Správně: Celá plocha obsahuje ještě závěrečnou gradaci, kde ostinálně figurovaný melodický pohyb přebírá viola.

Str. 41/ř. 10

Chybně: Analýza předkládá čtenáři komplexní hudebně-teoretický i sémantický pohled na jednotlivé árie díla, jejich vzájemnou provázanost a dějovou posloupnost v rámci celého představení. Obsahuje i stručný popis obsahu groteskního romaneta *Utrpení knížete Sternenhocha* a představení samotného autora knihy – Ladislava Klímy, jelikož opera disponuje výrazným sepětím s literární předlohou. Dále stručnou komparaci obou již zmíněných děl.

Správně: Práce si kladla za cíl analyzovat hudební text celého díla, popsat jeho sepětí se samotnou inscenací a komparovat libreto s původní literární předlohou Ladislava Klímy. Bakalářská práce tedy předkládá čtenáři komplexní hudebně-teoretický i sémantický pohled na jednotlivé árie díla, jejich hudební analýzu, vzájemnou

provázanost a dějovou posloupnost v rámci celého představení. Obsahuje i stručný popis obsahu groteskního romaneta *Utrpení knížete Sternenhocha* a představení samotného autora knihy – Ladislava Klímy, jelikož opera disponuje výrazným sepětím s literární předlohou. Dále stručnou komparaci obou již zmíněných děl.

Errata teoretické části bakalářské práce – oprava věcných nepřesností hudební analýzy opery *Sternenhoch*

Str. 29/ř. 8

Chybně: Začíná ona v houslové hře, která se zdá být pouhým laděním. Všemmu dodává energii tajemnosti. Zaznívá tedy sólový tón houslí, který se pohybuje pouze v malých a velkých sekundách. Teprve s nástupem kontrafagotu jsou oba nástroje spolu v kontrapunktickém dialogu⁸, kde naopak používají velké nezpěvné intervaly (např. velká a malá septima apod.) – tyto intervaly navazují pocit sklíčenosti a tragičnosti okamžiku.

Správně: Začíná sama houslovou hrou, která se zdá být pouhým laděním. Všemmu dodává pocit tajemnosti. Zaznívá tedy sólový tón houslí, který se pohybuje pouze v malých a velkých sekundách. S nástupem kontrafagotu jsou pak oba nástroje polyfonicky vedeny. Ve svých vzájemných imitacích využívají velké nezpěvné intervaly (např. malou nonu⁹ apod.) – nezpěvnost těchto intervalů navazuje pocit sklíčenosti a tragičnosti okamžiku.

Str. 30/ř. 19

Chybně: Sekundové postupy a atmosféru plesu zahajuje sólová citera kvazi-tanečním rytmem v pětiosminovém taktu.¹⁰

Správně: Sekundové postupy v tenorovém partu knížete Sternenhocha vystřídá sólová citera, navozující atmosféru plesu. Začíná quasi-tanečním rytmem v pětiosminovém taktu.¹¹

Str. 31

---

⁸ Příloha č. 1

⁹ Příloha č. 1

¹⁰ Příloha č. 4

¹¹ Příloha č. 4

Chybně: Celá plocha však jeví známky parodie a sarkasmu. Tento fakt se projevuje např. v kontrafagotu.¹² Kontrafagot výrazně rytmizuje v oktávových a decimových intervalech a používá přírazy, které zdobí nejvyšší tóny jeho rytmizaci, působí jako stylizovaný výsměch.

Správně: Celá plocha však jeví známky parodie a sarkasmu. Tento fakt se projevuje např. v kontrafagotu.¹³ Kontrafagot výrazně rytmizuje v oktávových, sextových a nonových intervalech. Používá přírazy, které zdobí nejvyšší tóny jeho rytmizaci – působí jako stylizovaný výsměch.

Str. 31/ř. 19

Chybně: Melodizované ztvárnění smíchu a vysmívání přebírají i smyčcové hlasy. Projevují se např. šestnáctinovými vzestupnými běhy ve staccatech, oktávovými, nonovými, decimovými a undecimovými skoky v houslích.

Správně: Melodizované ztvárnění smíchu a vysmívání přebírají i smyčcové hlasy. Projevují se např. šestnáctinovými vzestupnými běhy ve staccatech, kvartovými, septimovými či oktávovými skoky v houslích.

Str. 32/ř. 1

Chybně: Sólistou je kníže Sternenhoch, který nastupuje v intervalu malé septimy. Všechny své vysoké tóny na konci frází drží neúměrně dlouho. Vytváří jakousi augmentaci nad zmíněným polyfonním děním.¹⁴

Správně: Sólistou je kníže Sternenhoch, jehož melodická fráze na tomto místě začíná nečekaně – intervalem malé septimy. Všechny jeho vysoké tóny na konci frází trvají neúměrně dlouho. Vytvářejí tak velmi dlouhou prodlevu nad zmíněným polyfonním děním.¹⁵

Str. 33/ř.

---

¹² Příloha č. 8

¹³ Příloha č. 8

¹⁴ Příloha č. 10

¹⁵ Příloha č. 10

Chybně: Čtvrtý obraz svatební hostiny doprovázejí věčné synkopy a lehká stylizace třídobého taktu, převažují v něm intervaly kvint a oktáv. Na úplném začátku obrazu a při jeho dotváření na jevišti pomocí kulis zaznívá viola. Dochází k neustálému zpochybňování čtyřdobého taktu (synkopy, velké trioly, ligatury, akcentace lehkých dob).¹⁶

Správně: Čtvrtý obraz svatební hostiny doprovázejí synkopy a zajímavě rytmizovaný čtyřdobý takt, ve kterém převažují kvintové intervaly. Na úplném začátku obrazu a při jeho dotváření na jevišti pomocí kulis zaznívá viola. Dochází k neustálému zpochybňování čtyřdobého taktu (synkopy, velké trioly, ligatury, akcentace lehkých dob).¹⁷

---

¹⁶Příloha č. 16

¹⁷Příloha č. 16